

Patentolie

In de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw voor verlichting gebruikte geraffineerde olie. In de Zaanstreek, waar men vertrouwd was met de olieslagerij, is door verscheidene bedrijven patentolie geproduceerd. Een van de fabrikanten was Ericus Gerardus [Verkade](#), die daartoe in 1863 op 17-jarige leeftijd (!) in de Oostzijde te Zaandam een bestaand fabriekje overnam.

Van de gebruikelijke patentolie was er sprake van zowel gewone als dubbel gezuiverde. Onder de gewone soort viel de patentolie T. Keyzer, te Zaandam, een snelfabricaat dat zonder water in een half uur tijds en zonder noemenswaardige kosten werd bereid.

Op 17 november 1922 zag P. L. Avis zijn patentolie-opslag aan de Zaandamse Hogendijk in vlammen opgaan. In het pakhuis bevonden zich een aftap-installatie en een dertigtal tanks die allen dankzij het optreden van de Zaandamse brandweer werden behouden.

Oneerlijke concurrentie

De firma Molenberg & Dekker te Zaandam bracht een soort patentolie, meestal verkocht bij winkeliers in Koloniale Waren, onder het wettig gedeponeerde merk Patentolie Electra in de handel. Dit merk is in de fles ingebrand. Een winkelier te Hoogezand gebruikte de lege flessen die hij van zijn clientèle terug ontving, om ze opnieuw met een goedkopere olie te vullen. Voor dit feit stond hij in 1903 terecht voor de rechtbank te Winschoten en werd veroordeeld, wegens het ter verkoop in voorraad hebben, van patentolie, onder het merk Electra waarop uitsluitend de firma Molenberg & Dekker recht heeft, en welke niet van deze firma afkomstig was, tot f 25 boete.

Op 1930 haalde Molenberg - Dekker opnieuw de nieuwskolommen nadat op 13 juli omstreeks half 1 brand ontdekt dat er brand woedde in het voorste gedeelte van de 30 meter diepe Patentolie-fabriek aan de Oostzijde. Daar er een grote hoeveelheid emballage stond, was gevaar voor uitbreiding zeer groot. Met veel materiaal werd het vuur, dat allengs de olievoorraad naderde, na een half uur bedwongen. Het voorgedeelte van de fabriek kreeg belangrijke schade. Gebouw en inventaris waren op beurspolis verzekerd.

P. Molenberg produceerde eveneens patentolie in Zaandam. Ook in de [fabriek van Cornelis Tip](#) te Westzaan, werd in 1902 ruim 250.000 liter niet door zonlicht gebleekte patentolie gefabriceerd.

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - ZaanWiki

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=patentolie>

Last update: **2018/01/26 22:04**

